

Ökad kunskap leder till bättre samarbete och snabbare åtgärder

eller
Ökat samarbete leder till bättre kunskap och snabbare åtgärder?

Helena Aronsson och Lovisa Stjernman Forsberg, mark och miljö SLU
Katarina Börling, Jordbruksverket

Åtgärder mot kväveläckage

Åtgärder mot fosforförluster

Gödslingen
Jordbearbetningen
Grödorna

Systematiskt utforskande för att identifiera riskområden och åtgärder för dessa

Hög fosforhalt i en sjö: 0,03-0,05 mg/l

Vanligt gränsvärde för utsläpp från kustnära reningsverk: 0,3 mg/l

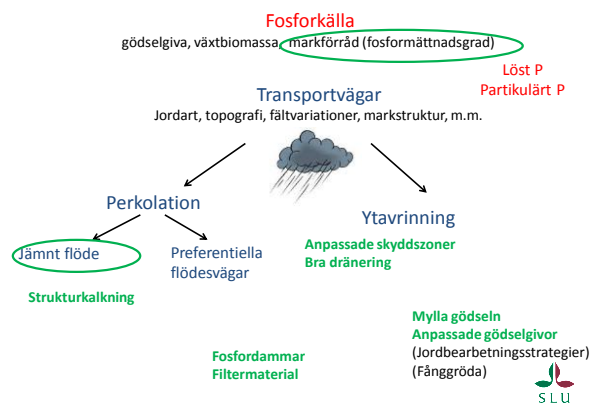
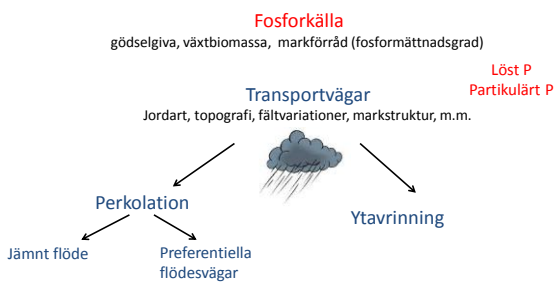
Vanlig fosforhalt i dräneringsvatten från åker: 0,06-0,3 mg/l

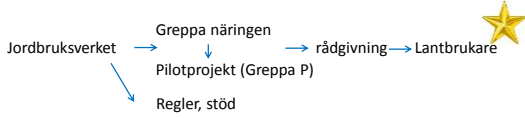
Barbro Ulén
Emil Rydin
Lars Bergström
Faruk Djodjic
Christian Swenson
Anna Rydberg
Lotta Andersson
Pia Geranmayeh
Helena Andersson
Jian Liu
Kerstin Berglund
Ararso Etana
Jon-Petter Gustafsson
Karin Tonderski
Karin Johannesson
Karin Blombäck
Sofia Delin
Gunna Renman
Ingrid Wesström
Anna Jansson
Ana Villa
m.fl.

- Syntesrapport
 - Seminarium 2 nov 2015
- Välkomna!

Kommunikation av forskningsresultat och forskningsssamverkan

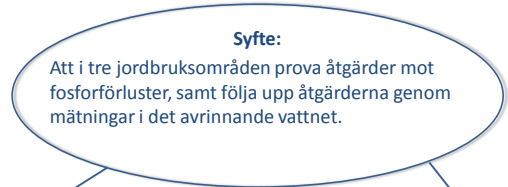
Hur kan vi stötta kommunerna?

- ökad kunskap
- inspiration
- stöd för tillsyn
- stöd för utveckling av idéer

Greppa Fosfor

- ett samarbetsprojekt inom Greppa Näringen

Genomförda åtgärder

- Rådgivning
- Identifiering av riskfaktorer
- Anpassad fosforgödning
- Reducerad jordbearbetning
- Skyddszoner
- Underhåll av dräneringssystem
- Strukturkalkning och kalkfilterdiken
- Tvåstegsdike

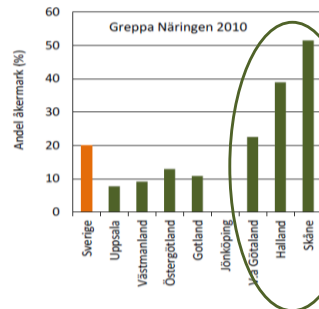
Slutsatser

- Rådgivning är effektivt om det gäller enkla, billiga och konkreta åtgärder som kan genomföras direkt. Men rådgivarens idéer måste landa och mogna.
- Viktigt med en områdessamordnare som agerar "spindeln i nätet", håller dialogen levande och skapar förtroende hos lantbrukare och myndigheter
- Effektiva åtgärder hänger ihop med **bra dränering**
- Val av åtgärder måste anpassas till **jordart, topografi** och andra specifika förhållanden på platsen
- **Strukturkalkning** lätt att kommunicera och komma igång med (om delfinansiering erbjuds)
- **Skyddszoner** svåra att genomföra med nuvarande stöd villkor
- Stora åtgärder, t.ex. **tvåstegsdike** och **fosfordammar** kräver långsiktiga satsningar, investeringsstöd och hjälp med projektering och förarbeten.
- Skäl till att åtgärder inte blir genomförda kan vara:
 - ✓ Krångligt regelverk
 - ✓ Tidsbegränsade styrmedel, t.ex. EU-stöd
 - ✓ Åkermarkens höga värde
 - ✓ Brist på granssamverkan
 - ✓ Brukarskiftet och stor andel arrenderad mark (man vill inte läsa sig fast i långvariga stödåtaganden)

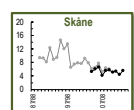
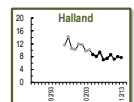
Miljöövervakning av växtnäring förluster från jordbruksmark
www.slu.se/mark/typomraden

Slutrapport Greppa Fosfor

Kväve (tot-N) mg/l

Kunskap som blir till handling

Katarina Börling
Jordbruksverket

Foruska jordbruksråden till
lantbrukarna i Sverige
finansierade av EU

Vad är Greppa Näringsen?

- › Frivillig, kostnadsfri rådgivning
- › Åtgärder som gynnar ekonomi och miljö

- › Övergödning
- › Klimat
- › Växtskyddsmedel

Rådgivningsföretag

Hur går det till?

- › Börjar med startrådgivning med växtnäringsbalans

Exempel på moduler att välja sedan:

- › Kvävestrategi
- › Utfodring
- › Fosforstrategi
- › Dränering
- › Våtmark
- › Uppföljning med ny växtnäringsbalans
- › Grundkurs för lantbrukare

Greppa Näringsen - Region Mitt

- › Länsstyrelserna i Stockholm, Uppsala, Södermanland, Örebro, Västmanland, Dalarna, Gävleborgs län
- › LRF Mälardalen, Sörmland, Gävle Dalarna, Örebro

- › 1800 Greppa-medlemmar
- › 21% av arealen
- › 700 st rådgivningar 2013

- › Regional strategi för 2014-2020
 - › Vattendirektivet – fosfor, vattendragsgrupper mm
 - › Tillsyn – ge kunskap som underlättar att följa regler
 - › Vattenskyddsområde
 - › Regionalt miljömålsarbete

Fosforkampanj 2016-2017

- › Öka kunskapen och intresset hos lantbrukare och rådgivare
- › Öka antalet rådgivningar med anknytning till fosfor
- › Jobba extra i prioriterade områden
- › Jobba i Vattendragsgrupper

Vattendragsgrupper

- › Grupprådgivning kring ett vattendrag
- › Studiebesök
- › Vattenvårdsplan för gården
- › Enskild rådgivning

Vad kan kommunerna göra

- › Bra om kommunen kan bidra med en "eldsjäl"
- › Kontakta länsstyrelsen om möjlighet till Vattendragsgrupper inom Greppa
- › Marknadsför gärna Greppa-rådgivningen!